

The ONE Enterprise Public Company Limited

แนวปฏิบัติสำหรับสัตว์และเด็กในกองถ่าย

แนวปฏิบัติสำหรับสัตว์และเด็กในกองถ่าย

วัตถุประสงค์.....	4
1. คำนิยามและประเภทสัตว์ที่สามารถนำมาใช้ถ่ายทำ.....	5
1.1 นิยามคำว่า “สัตว์” ในความหมายของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	5
2. หลักการนำสัตว์มาถ่ายทำ.....	7
2.1. การจำแนกและเตรียมเอกสาร (Legal & Admin).....	7
2.2. บุคลากรที่เกี่ยวข้อง (People)	7
2.3. การจัดการสวัสดิภาพ (Animal Welfare - 5 อีสระ)	7
2.4. การวางแผนการถ่ายทำ (Production Planning)	7
2.5. ข้อควรระวังพิเศษและข้อห้ามโดยเด็ดขาด	7
3. การวางแผนและจัดสวัสดิภาพสัตว์	8
3.1 ก่อนถ่ายทำ.....	8
3.2 ระหว่างถ่ายทำ-หลังถ่ายทำ.....	8
3.3 การขนส่งสัตว์เพื่อการแสดง.....	9
4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องและบทกำหนดโทษ	9
4.1 บทกำหนดโทษ	10
5. พฤติกรรมที่ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์	10
แนวปฏิบัติสำหรับเด็กในกองถ่าย	11
1.นิยามคำว่า “เด็ก” และ คำที่เกี่ยวข้อง (ความหมายตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546)	12
2. การปฏิบัติต่อ “เด็ก”และข้อควรระวัง (ความหมายตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546).....	12
2.1 ข้อควรระวังที่ไม่ควรทำต่อเด็ก (ที่มา มาตรา26 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546)	12
3.แนวทางการถ่ายทำละครหรือซีรีส์โดยใช้นักแสดงเด็ก.....	13
3.1ด้านกฎหมายและการอนุญาต	13
3.2ด้านการทำงานและตารางเวลา	13

The ONE Enterprise Public Company Limited

3.3ด้านความปลอดภัย.....	13
3.4ด้านการแสดงและเนื้อหา.....	14
3.5ด้านสื่อสารกับเด็ก.....	14
3.6ด้านสภาพแวดล้อมในกองถ่าย.....	14
3.7ด้านการดูแลจิตใจและพัฒนา.....	14
3.8ด้านการบริหารจัดการและวางแผนผลิต.....	14
4.กฎหมายที่เกี่ยวข้องและบทลงโทษ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่5) พ.ศ.2560.....	15
4.1การใช้แรงงานเด็ก.....	15
4.2บทลงโทษ.....	15

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทำใช้เป็นแนวทางการถ่ายทำละคร ซีรีส์ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ซึ่งมีสัตว์ เด็ก หรือสิ่งมีชีวิต เป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทำให้มีความปลอดภัย ถูกต้องตามกฎหมาย คำนึงถึงสิทธิของเด็ก และไม่ละเมิดต่อสวัสดิภาพสัตว์ ให้ความสำคัญกับบรรยากาศที่เป็นมิตร สนุก รวมถึงลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับนักแสดงเด็ก ทีมงานและสัตว์เองด้วย

ในปัจจุบันการทำงานในกองถ่ายทำละคร ซีรีส์ ภาพยนตร์หรือโฆษณานั้น มีการนำ สัตว์ เข้าร่วมถ่ายทำ และเรื่องที่ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ การจัดการดูแลและจัดสวัสดิภาพ สำหรับ สัตว์ ที่นำมาร่วมงานกับนักแสดง ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่จัดการและดูแลในด้านต่างๆ จึงควรทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับ สัตว์ประเภทต่างๆ และการดูแลสวัสดิภาพของสัตว์ เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย และปลอดภัยต่อตัวสัตว์และทีมงานทุกคน

1. คำนิยามและประเภทสัตว์ที่สามารถนำมาใช้ถ่ายทำ

1.1 นิยามคำว่า “สัตว์” ในความหมายของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

“สัตว์” (ความหมายตาม พ.ร.บ. ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557) หมายถึง สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยง สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ มีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัย อยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“สัตว์” (ความหมายตาม พ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558) หมายถึง ช้าง ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง สุกร หมูป่า สุนัข แมว กระจง ค่าง ชะนี และให้หมายความรวมถึงน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์และเอ็มบริโอ ของสัตว์เหล่านี้ด้วย สัตว์ปีกจำพวกนก ไก่ เป็ด ห่าน และให้หมายความรวมถึงน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์และไข่ สำหรับใช้ทำพันธุ์ด้วย สัตว์ชนิดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และให้หมายความรวมถึงน้ำเชื้อสำหรับผสม พันธุ์ เอ็มบริโอ และไข่ สำหรับใช้ทำพันธุ์ของสัตว์ชนิดนั้นด้วย

“สัตว์” (ความหมายตาม พ.ร.บ. วิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545) หมายถึง สิ่งมีชีวิต ที่ไม่ใช่พรรณไม้และมนุษย์

“สัตว์พิเศษ (EXOTIC PET)” หมายถึง สัตว์ป่าจากต่างประเทศ สัตว์ป่าในประเทศไทย สัตว์ที่พบได้ ทั่วไป สัตว์ที่ได้รับการตัดแต่งพันธุกรรมจนมีรูปร่างที่ต่างจากสายพันธุ์เดิม หรือสัตว์มีพิษที่คนส่วนใหญ่ไม่เลี้ยงกัน แต่สามารถนำมาเลี้ยงได้ เช่น อีกัวน่า กิ้งก่า มังกรเครา งู หรือเต่านกคอกคาเทล นกแก้วมาคอว์ กระจง เพอแรท แฮมสเตอร์ สุนัขจิ้งจอก แรคคูน แพร์ดีด็อก เมียแคท บุชเบบี้ หรือชูการ์ไกลเดอร์ (ทั้งนี้สัตว์บางชนิดต้องได้รับ อนุญาตในการครอบครองตามกฎหมายไทย โดยเฉพาะสัตว์ที่จัดอยู่ในกลุ่มสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือ สัตว์ที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา CITES)

“สัตว์เลี้ยง” (ความหมายตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562) หมายถึง สัตว์ที่มนุษย์ นำมาเลี้ยงดูเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งไม่ใช่สัตว์ป่าตามธรรมชาติและต้องเป็นสัตว์ที่ไม่อยู่ในบัญชีท้าย พระราชบัญญัติ ที่ระบุว่าเป็นสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง โดยแบ่งเป็น:

- (ก) สัตว์ที่เลี้ยงไว้เพื่อเป็นเพื่อน (Companion Animals): เช่น สุนัข แมว นกสวยงาม หรือ ปลาสวยงามบางชนิดที่ไม่ได้อยู่ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครอง
- (ข) สัตว์ที่เลี้ยงไว้เพื่อใช้งานหรือปศุสัตว์: เช่น วัว ควาย ม้า แกะ แพะ ซึ่งเลี้ยงไว้เพื่อใช้ แรงงาน ผลผลิต หรือเป็นอาหาร (บางส่วนทับซ้อนกับนิยาม สัตว์เศรษฐกิจ)

นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ที่ระบุไว้ในเอกสารแนบปฏิบัติฯ ได้ มีการนิยามและจำแนกประเภทของ “สัตว์” อีกประเภทเพื่อการกำกับดูแลและอนุรักษ์ คือ

“สัตว์ป่า” หมายถึง สัตว์ป่าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษต่อมนุษย์หรือสัตว์ป่าอื่น กฎหมายแบ่งสัตว์ป่าออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1. สัตว์ป่าสงวน 2. สัตว์ป่าคุ้มครอง 3. สัตว์ป่าควบคุม 4. สัตว์ป่าอันตราย

1. **สัตว์ป่าสงวน** หมายถึง สัตว์ป่าที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งได้รับการคุ้มครองอย่างเข้มงวด ตาม พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ห้ามมิให้บุคคลใดมีไว้ในครอบครอง ล่า หรือกระทำการอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่าเหล่านี้ การกระทำผิดมีโทษตามกฎหมาย และมีสัตว์ป่าสงวนในปัจจุบันทั้งหมด 21 ชนิด
(สมเสร็จ เก้งหม้อ แมวลายหินอ่อน พะยูง กระซู่ กูปรี ควายป่า ละอง หรือ ละมั่ง สมัน เลียงผา กวางผา วาฬบรูด้า วาฬโอมูระ วาฬสีน้ำเงิน แรด นกเงือกฟ้าหุบผาสีรินธร นกแต้วแร้วท้องดำ นกกระเรียนพันธุ์ไทย นกชนหิน เต่ามะเฟือง ปลาฉลามวาฬ)

2. **สัตว์ป่าคุ้มครอง** หมายถึง สัตว์ป่าที่กฎหมายกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์ เพื่อป้องกันไม่ให้สูญพันธุ์ เนื่องจากมีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หรือมีแนวโน้มจำนวนลดลง สัตว์ป่าคุ้มครองมี 7 ประเภท ประกอบด้วย
1). สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จำนวน 201 ชนิด 2). นก จำนวน 952 ชนิด 3). สัตว์เลื้อยคลาน จำนวน 91 ชนิด 4). สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จำนวน 12 ชนิด 5). แมลง จำนวน 20 ชนิด 6). ปลา จำนวน 14 ชนิด 7). สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ จำนวน 12 ชนิด

3. **สัตว์ป่าควบคุม** หมายถึง คือสัตว์ป่าที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายโดยเฉพาะ **อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES)** และกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดมาตรการควบคุมที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงสัตว์ป่าที่ต้องควบคุมเพื่อรักษาจำนวนประชากร และสัตว์ป่าที่ต้องมีมาตรการจัดการพิเศษ เช่น สัตว์ป่าอันตราย

4. **สัตว์ป่าอันตราย** หมายถึง สัตว์ที่อาจก่ออันตรายต่อมนุษย์หรือสัตว์อื่น หรือเป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม ห้ามทิ้งหรือปล่อยสัตว์ป่าอันตรายโดยเด็ดขาด
- สิงโต เสือชีตาห์ เสือจากัวร์ เสือโคร่ง หมิวควาย หมิวหมา กอริลล่า
- สัตว์มีพิษ เช่น แมงมุมกินนกกโกไลแอธ กบพิษสีทอง ตะขาบยักษ์ มดกระสุน ปลาปิรันย่า ปลาอะราไพมา และ ปลากระเบนไฟฟ้า
ผู้ที่ครอบครองสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายจะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมที่กำหนดตามกฎหมายหากมีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พืชป่า หรือสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองกำจัด ทำลาย หรือส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการ

“**สัตว์เศรษฐกิจ**” หมายถึง สัตว์ที่มนุษย์นำมาเลี้ยง เพื่อผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เช่น เพื่อใช้งาน และเป็นอาหาร เป็นต้น สัตว์เศรษฐกิจมีทั้งสัตว์สี่เท้า เช่น โค กระบือ ม้า แพะ แกะ สุกร และสัตว์ปีก เช่น เป็ด ไก่ ห่าน ไก่วง เป็นต้น

“**ซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าควบคุม**” หมายถึง ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ป่าคุ้มครองหรือสัตว์ป่าควบคุมที่ตายแล้ว รวมถึงเขา หนัง กระดูก ฟัน ฯลฯ ซึ่ง การมีไว้ในครอบครอง การซื้อขาย หรือนำเข้า-ส่งออก จะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามที่กฎหมายกำหนด การกระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นความผิดและมีบทลงโทษตามกฎหมาย โทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ครอบคลุมทั้งซากสัตว์ป่าที่ยังอยู่ในสภาพเดิมหรือที่ผ่านกระบวนการแปรรูปแล้ว เช่น การสต๊าฟ การดอง หรือการอบ)

2. หลักการนำสัตว์มาถ่ายทำ

ควรมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้านหลักๆ ดังนี้:

2.1. การจำแนกและเตรียมเอกสาร (Legal & Admin)

- **ตรวจสอบประเภทสัตว์:** ต้องรู้ว่าเป็นสัตว์เลี้ยงทั่วไป, สัตว์พิเศษ (Exotic), สัตว์ป่า หรือสัตว์เศรษฐกิจ เพื่อเตรียมใบอนุญาตให้ถูกต้อง
- **ใบอนุญาต:** หากเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองต้องมีใบอนุญาตครอบครองและเคลื่อนย้าย และหากมีการข้ามจังหวัดต้องมีใบอนุญาตจากกรมปศุสัตว์
- **ประวัติสุขภาพ:** ต้องมีสมุดวัคซีนหรือใบรับรองสุขภาพจากสัตวแพทย์ว่าสัตว์พร้อมสำหรับการทำงาน

2.2. บุคลากรที่เกี่ยวข้อง (People)

- **เจ้าของสัตว์/ผู้ควบคุม (Handler):** ต้องเป็นผู้ที่สัตว์คุ้นเคยและสามารถสั่งการสัตว์ได้จริง
- **สัตวแพทย์ (Veterinarian):** สำหรับฉากที่มีความเสี่ยง หรือการถ่ายทำระยะยาว ควรมีสัตวแพทย์ แสตนด์บายหรือมีคอนแทกฉุกเฉิน
- **ประสานงานกองถ่าย (Coordinator):** ผู้ที่เข้าใจข้อกำหนดของสัตว์และสื่อสารกับผู้กำกับได้

2.3. การจัดการสวัสดิภาพ (Animal Welfare - 5 อิสระ)

ต้องจัดเตรียมองค์ประกอบหน้างานให้พร้อมตามหลัก "5 อิสระ" (5 Freedoms):

- **จุดพักสัตว์:** แยกเป็นสัดส่วน ไม่ร้อน ไม่เสียงดัง และไม่แออัด
- **อาหารและน้ำ:** มีน้ำสะอาดวางไว้ตลอดเวลา และอาหารที่สัตว์คุ้นเคย
- **ความปลอดภัย:** ตรวจสอบพื้นผิวหน้างาน (เช่น ไม่ร้อนเกินไปสำหรับเท้าสัตว์) และไม่มีวัตถุอันตราย

2.4. การวางแผนการถ่ายทำ (Production Planning)

- **ตารางเวลา (Schedule):** ไม่ควรให้สัตว์รอนานเกินไป ควรจัดคิวให้สัตว์ถ่ายทำทันทีที่มาถึง หรือมีเวลาพักที่ชัดเจน
- **สภาพแวดล้อมในฉาก:** ลดจำนวนคนที่ไม่เกี่ยวข้องในฉากเพื่อไม่ให้สัตว์ตื่นตระหนก (Set Lockdown)
- **แผนสำรอง:** กรณีสัตว์ไม่ทำตามคำสั่ง หรือสัตว์เกิดความเครียด ต้องมีแผนสำรอง เช่น การใช้หมวกคล้อง หรือการใช้สิ่งของจำลองแทน

2.5. ข้อควรระวังพิเศษและข้อห้ามโดยเด็ดขาด

- ห้ามให้สัตว์กินยา, วางยาสลบหรือฉีดยาใดๆ เพื่อให้สัตว์นิ่งโดยเด็ดขาด หากจำเป็นต้องดำเนินการโดยสัตวแพทย์เท่านั้นและเพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษา มิฉะนั้นจะมีความผิดตาม พ.ร.บ. ป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ฯ
- ห้ามใช้สัตว์ป่าโดยเฉพาะ ห้ามใช้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครองและสัตว์ป่าควบคุม โดยไม่ได้รับอนุญาต
- ห้าม ทารุณกรรม หรือ ทำให้สัตว์เจ็บปวดทางร่างกาย หรือจิตใจหรือเสียชีวิต

3. การวางแผนและจัดสวัสดิภาพสัตว์

3.1 ก่อนถ่ายทำ

1. ติดต่อเจ้าของหรือผู้จัดการ โมเดลลิง
2. ตรวจสอบใบอนุญาตเลี้ยง หรือ
ครอบครองซากสัตว์ และใบอนุญาต
เคลื่อนย้าย
3. ตรวจสอบประวัติของสัตว์และข้อมูล
ด้านสุขภาพสัตว์
4. ศึกษาธรรมชาติของสัตว์ และสัตว์ที่
เป็นศัตรูทางธรรมชาติ
5. ติดต่อประสานงานกับสัตวแพทย์
เพื่อตรวจสอบสุขภาพ
6. สร้างความรู้ความเข้าใจกับทีมงาน
และนักแสดง
7. เตรียมแผนรับมือฉุกเฉิน
8. ห้ามปล่อยสัตว์ไว้ลำพัง

3.2 ระหว่างถ่ายทำ-หลังถ่ายทำ

1. จัดให้มีสัตวแพทย์ประจำกองถ่าย
2. จัดให้สัตว์ได้รับอาหารและน้ำในปริมาณ
และคุณภาพที่เหมาะสม
3. จัดให้สัตว์อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
4. ปรีกษาสัตวแพทย์เพื่อกำหนดระยะเวลาถ่าย
5. จัดการไม่ให้สัตว์ได้รับความเครียด หวาดกลัว
6. จัดให้สัตว์ได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งพฤติกรรมตามธรรมชาติ
7. ในกรณีการถ่ายทำฉากอันตราย
ควรหลีกเลี่ยงการใช้สัตว์จริง
8. จัดให้สัตวแพทย์ตรวจสอบสุขภาพสัตว์หลังการถ่ายทำ
9. ติดตามอาการของสัตว์

3.3 การขนส่งสัตว์เพื่อการแสดง

1. ต้องวางแผนเส้นทางและระยะเวลาในการเดินทาง
2. สัตว์ต้องมีสภาพที่พร้อมเดินทาง ไม่มีอาการป่วยหรือบาดเจ็บ
3. พาหนะขนส่งต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับชนิดสัตว์
4. ไม่ทำให้สัตว์เกิดความหวาดกลัวบาดเจ็บหรือทุกข์ทรมาน
5. ใช้ภาชนะหรือกรงนั้นต้องมีความเหมาะสมกับชนิด ลักษณะ สภาพ และอายุของสัตว์
6. กรณีที่จำเป็นต้องวางยาสลบแก่สัตว์ในการขนส่ง ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์
7. การขนส่งสัตว์ไปใช้งานหรือใช้ในการแสดงต้องมีผู้ควบคุมที่มีความรู้และประสบการณ์ในการควบคุมสัตว์ชนิดนั้นหรือที่เกี่ยวข้อง
8. ปฏิบัติตามที่อธิบดีกรมปศุสัตว์ประกาศกำหนดตามวัตถุประสงค์ ชนิด ลักษณะ สภาพและอายุของสัตว์

4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องและบทกำหนดโทษ

พ.ร.บ. ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ความหมายที่เกี่ยวข้อง

“**เจ้าของสัตว์**” หมายถึง เจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครองสัตว์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแล ไม่ว่าจะได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือได้รับมอบหมายจากผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ให้ดูแลด้วย

“**การทารุณกรรม**” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บปวด ความเจ็บป่วย ทพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้สัตว์นั้นตาย และให้หมายความรวมถึงการใช้สัตว์เพื่อการสัตว์เจ็บป่วย สัตว์ชราหรือสัตว์ที่กำลังตั้งท้อง เพื่อแสวงหาประโยชน์ ใช้สัตว์ประกอบกามกิจ ใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วย ชราหรืออ่อนอายุ

“**การจัดสวัสดิภาพสัตว์**” หมายความว่า การเลี้ยงหรือการดูแลให้สัตว์มีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีที่อยู่ อาหาร และน้ำอย่างเพียงพอ มี 5 ข้อ ดังนี้

(1) จัดให้สัตว์ได้รับอาหารและน้ำในปริมาณ และคุณภาพที่เหมาะสมแก่ประเภท ชนิด ลักษณะ สภาพ และอายุของสัตว์ ในกรณีเลี้ยงสัตว์เป็นกลุ่มควรแน่ใจว่าสัตว์แต่ละตัวได้รับอาหารและน้ำ อย่างทั่วถึง

(2) จัดให้สัตว์อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและความปลอดภัยของสัตว์

(3) จัดให้สัตว์มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีการจัดการในการควบคุมป้องกันโรคที่เหมาะสม และให้การรักษาสัตว์ป่วยหรือบาดเจ็บโดยไม่ชักช้า

(4) จัดการไม่ให้สัตว์ได้รับความเครียด หวาดกลัว เจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานโดยไม่มีเหตุผล อันสมควร

(5) จัดให้สัตว์ได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งพฤติกรรมตามธรรมชาติที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต และพลานามัยของสัตว์

4.1 บทกำหนดโทษ

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 22 ห้ามเจ้าของสัตว์ต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ของตนให้เหมาะสม ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

มาตรา 24 การขนส่งสัตว์ หรือการนำสัตว์ไปใช้งานหรือใช้ในการแสดง เจ้าของสัตว์หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสม ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

5. พฤติกรรมที่ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ หากเป็นการกระทำได้ต่อไปนี้ ทางกฎหมายไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร

1. การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้ เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร
2. การฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
3. การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาด ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์
4. การฆ่าสัตว์ในกรณีที่สัตว์แพทย์เห็นว่าสัตว์ป่วย พิการ หรือบาดเจ็บและไม่สามารถเยียวยาหรือ รักษาให้มีชีวิตอยู่รอดได้โดยปราศจากความทุกข์ทรมาน
5. การฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมหรือความเชื่อทางศาสนา
6. การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกาย ของมนุษย์หรือสัตว์อื่น หรือ ป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ทรัพย์สิน
7. การกระทำใด ๆ ต่อร่างกายสัตว์ซึ่งเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพ การสัตวแพทย์โดยผู้ประกอบวิชาชีพ การสัตวแพทย์หรือผู้ซึ่งได้รับยกเว้น ให้กระทำได้โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียน และได้รับใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์จากสัตวแพทย์สภา
8. การตัด หู หาง ขน เขา หรืองาโดยมีเหตุอันสมควรและไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์หรือการดำรงชีวิต ของสัตว์
9. การจัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์ตามประเพณีท้องถิ่น
10. การกระทำอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้เป็นการเฉพาะ
11. การกระทำอื่นใดที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

แนวปฏิบัติสำหรับเด็กในกองถ่าย

การนำ เด็ก เข้าร่วมถ่ายทำ องค์ประกอบหลักในการผลิตผลงานละคร ซีรีส์ ภาพยนตร์และโฆษณา นั้น คือ นักแสดง และทีมงานทุกคน โดยเฉพาะนักแสดง ที่มีหลากหลายช่วงอายุในการทำงาน เนื่องจากปัจจุบันการทำงานของกองถ่ายฯที่เวลาจำกัดทั้งเรื่องของคิวงานและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ อาจจะมีบางเวลาที่ต้องทำงานตั้งแต่ช่วงเช้าถึงช่วงเวลากลางคืน แต่หากนักแสดงที่เป็นเด็ก ที่ต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดและมีกฎหมายคุ้มครอง ในด้านสวัสดิการและเวลาทำงาน จึงเป็นข้อควรปฏิบัติที่ทีมงานควรจัดให้มีการดูแลอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้กระทบต่อสวัสดิภาพและการเติบโตตามช่วงวัยของเด็ก

1.นิยามคำว่า “เด็ก” และ คำที่เกี่ยวข้อง (ความหมายตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546)

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

“บิดามารดา” หมายความว่า บิดามารดาของเด็กไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

“ทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใด ๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็กการใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤติในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ทั้งนี้ ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

2. การปฏิบัติต่อ “เด็ก” และข้อควรระวัง (ความหมายตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546)

การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การกระทำใดเป็นไป เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็กหรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนด ในกฎกระทรวง

2.1 ข้อควรระวังที่ไม่ควรทำต่อเด็ก (ที่มา มาตรา26 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546)

1. ทารุณกรรมต่อร่างกายและจิตใจ
2. ละเลยจนเกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ
3. บังคับขู่脅ให้เด็กกระทำผิด
4. รับหรือยกเด็กให้กับคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
5. ใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอราน
6. ใช้เด็กทำงานที่ขัดต่อการเจริญเติบโตของเด็ก
7. ใช้เด็กเล่นกีฬาเพื่อหาผลประโยชน์ในลักษณะทารุณกรรม
8. ให้เด็กเล่นการพนัน
9. บังคับ ชักจูงให้เด็กแสดงหรือกระทำในลักษณะลามกอนาจาร
10. ห้ามจำหน่าย-ซื้อขาย สุรา บุหรี่แก่เด็ก

3.แนวทางการถ่ายทำละครหรือซีรีส์โดยใช้นักแสดงเด็ก

3.1ด้านกฎหมายและการอนุญาต

1. ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานที่เกี่ยวกับเด็ก และ กฎหมายคุ้มครองเด็กอย่างเคร่งครัด
2. ในการว่าจ้างเด็กให้ทำการแสดงจะต้องได้รับอนุญาตจาก บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง เป็นลายลักษณ์อักษรก่อนทุกครั้ง

3.2ด้านการทำงานและตารางเวลา

1. ควรจัดชั่วโมงการถ่ายทำให้มีระยะเวลาที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก โดยเด็กเล็กต้องใช้ระยะเวลาในการถ่ายทำที่สั้นกว่า เด็กโต หรือ ผู้ใหญ่
2. ควรจัดตารางเวลาการทำงานให้มีความยืดหยุ่น ระยะเวลาในการถ่ายทำควรสอดคล้องกับเวลาพัก และการนอนของเด็ก เพื่อไม่ให้กระทบต่อสวัสดิภาพและการเจริญเติบโตของเด็ก
3. จัดให้มีการพักเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละช่วงวัยของเด็ก
4. ไม่บังคับให้ถ่ายในเวลาดึกเกินไป ซึ่งอาจกระทบต่อสวัสดิภาพและการเจริญเติบโตของเด็ก (ยกเว้นได้รับอนุญาตและมีการจัดการที่เหมาะสม)

ตัวอย่างชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสม

อายุ (ปี)	เวลาทำงาน/วัน	เวลาพัก	เวลาในกองถ่าย/สัปดาห์
0-3	1 ชั่วโมง	1 ชั่วโมง พักเบรก	จำนวน 3 วัน/สัปดาห์
4-8	5 ชั่วโมง	พัก 10 นาที ทุกๆ1ชม.	จำนวน 5 วัน/สัปดาห์
8-15	7 ชั่วโมง	พัก 20 นาที ทุกๆ2ชม.	
16-18	8 ชั่วโมง		

ที่มา : สหภาพแรงงานสร้างสรรค์แห่งประเทศไทย

3.3ด้านความปลอดภัย

1. มีผู้ดูแลเด็ก (Child Minder หรือ Teacher on Set) ที่ผ่านการรับรองหรือมีประสบการณ์
2. สถานที่ถ่ายทำต้องปลอดภัย ไม่มีอันตรายจากอุปกรณ์ ไฟฟ้า เครื่องจักร หรือวัตถุมีคม
3. ห้ามเด็กเข้าฉากเสี่ยง เช่น ฉากบู๊ ฉากอันตราย ต้องใช้สตันท์แทน
4. มีทีมแพทย์/พยาบาล หรือ First Aid อยู่ในกอง

3.4 ด้านการแสดงและเนื้อหา

1. บทที่เหมาะสมตามวัย หลีกเลี่ยงการใช้เด็กในฉากรุนแรง ฉากล่อแหลม หรือฉากที่อาจกระทบจิตใจ
2. ถ้าต้องมีฉากที่ยากหรือกระทบอารมณ์ ควรอธิบายให้เด็กเข้าใจ ในรูปแบบที่เหมาะสมกับวัย
3. ใช้เทคนิคการถ่ายทำแทนการให้เด็กเผชิญเหตุการณ์จริง เช่น ถ่ายแยกช็อต ตัดต่อ

3.5 ด้านสื่อสารกับเด็ก

1. ใช้ภาษาที่ง่ายและเป็นมิตร
2. ไม่กดดันหรือบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่เข้าใจ
3. มีการซ้อมแบบเล่น ๆ (Rehearsal through play) เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับฉากและทีมงาน

3.6 ด้านสภาพแวดล้อมในกองถ่าย

1. จัดพื้นที่ ห้องพักเด็ก แยกจากทีมงาน เพื่อให้เด็กผ่อนคลาย
2. เตรียม อาหาร น้ำดื่ม และขนมที่เหมาะสมกับวัย
3. ให้ผู้ปกครองสามารถอยู่ใกล้ชิด เพื่อดูแลเด็กได้ตลอดเวลา

3.7 ด้านการดูแลจิตใจและพัฒนา

1. ให้เด็กได้รับประสบการณ์เชิงบวก ไม่รู้สึกว่าคุณเอาเปรียบ
2. มีการ ติดตามผล หลังการถ่ายทำ หากเป็นฉากที่เข้มข้น ควรมีการพูดคุยหรือปรึกษานักจิตวิทยาเด็ก (Child Psychologist)
3. ส่งเสริมให้เด็กเห็นว่านี่คือ “การเรียนรู้และการเล่น” มากกว่าการทำงานหนัก

3.8 ด้านการบริหารจัดการและวางแผนผลิต

1. เขียน Production Guideline เฉพาะสำหรับเด็ก แนบไปกับเอกสารการถ่ายทำ
2. เผื่อเวลาในตารางถ่ายทำมากกว่าปกติ เพราะเด็กอาจเหนื่อย ใจแฉง หรือไม่สามารถถ่ายต่อเนื่องได้
3. กำหนด คนกลางประสานงาน ระหว่างทีมงาน-ผู้ปกครอง-ผู้กำกับ

4.กฎหมายที่เกี่ยวข้องและบทลงโทษ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่5) พ.ศ.2560

4.1การใช้แรงงานเด็ก

มาตรา ๔๖ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีเวลาพักวันหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง ติดต่อกันหลังจากที่ลูกจ้างทำงานมาแล้วไม่เกินสี่ชั่วโมง แต่ในสี่ชั่วโมงนั้นให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กได้มีเวลา พักตามที่นายจ้างกำหนด

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงานในระหว่าง เวลา 22.00 น.ถึงเวลา 06.00น. เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดี มอบหมาย สำหรับงานแสดง ในมาตรา ๔๗ นายจ้างอาจให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และเป็นนักแสดงภาพยนตร์ ละครหรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกันทำงานในระหว่างเวลา ดังกล่าวได้ ทั้งนี้ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นได้พักผ่อนตามสมควร

4.2บทลงโทษ

1. การจ้างแรงงานเด็กอายุต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดเข้าทำงาน (ต่ำกว่า 18 ปี)
2. การให้ลูกจ้างเด็กทำงานอันตราย เช่น งานหลอมโลหะ งานเลื่อยไฟฟ้า ฯลฯ
3. การให้ลูกจ้างเด็กทำงานในสถานที่ห้ามทำ เช่น งานโรงฆ่าสัตว์ สถานบันเทิง ฯลฯ

อัตราโทษ กรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างเด็กทำงานอันตรายหรือสถานที่ที่ห้ามทำ คือ ปรับตั้งแต่ ๔ แสน บาท ถึง ๘ แสนบาท นอกจากนี้ หากเป็นเหตุให้ลูกจ้างเด็กได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจหรือถึงแก่ ความตาย นายจ้างจะได้รับโทษเพิ่มมากขึ้น คือ ปรับตั้งแต่ ๘ แสนบาท ถึง ๒ ล้านบาท ต่อลูกจ้าง ๑ คน หรือจำคุกไม่เกิน ๔ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ